

Sporočilo za javnost agencije FRA/inštituta EIGE
Dunaj in Vilna, 3. marec 2026

**PREPOVED OBJAVE DO: 3. marca 2026 ob 12.00 po
srednjeevropskem času**

**V raziskavi na ravni EU ugotovljen obseg psihološkega,
ekonomskega in spletnega nasilja nad ženskami**

Najnovejše ugotovitve raziskave v EU o nasilju na podlagi spola razkrivajo kruto realnost – nasilje nad ženskami je zelo razširjeno, vse bolj digitalno, institucije, ki naj bi ga obravnavale in preprečevale, pa ga prezrejo. Čeprav so intimnopartnersko nasilje, psihološko nasilje, ekonomsko nasilje in spletno nasilje med najbolj razširjenimi oblikami nasilja, so pogosto najmanj prepoznavni. Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA) in Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) Evropsko unijo pozivata, naj zakonodajo, politiko in prakso uskladi z izkušnjami, ki jih doživljajo ženske. Obseg neprijavljenega nasilja kaže, da sistemi ne delujejo ustrezno.

Desetletje po tem, ko je agencija FRA objavila [prvo prelomno študijo EU o nasilju nad ženskami](#), je tovrstno nasilje v EU kljub velikemu napredku na področju zakonodaje in politike še vedno močno razširjeno.

Novo poročilo z naslovom [EU gender-based violence survey - Evidence for policy and practice](#) (Raziskava v EU o nasilju na podlagi spola – dokazi za oblikovanje politike in prakse) vsebuje poglobljeno analizo rezultatov druge raziskave na ravni EU. Vsaka tretja ženska v EU je že bila žrtev fizičnega in/ali spolnega nasilja. Intimnopartnersko nasilje, psihološko nasilje, ekonomsko nasilje in spletno nasilje so vse preveč prisotne, a pogosto najmanj prepoznane oblike nasilja.

„Nasilje nad ženskami pomeni kršitev temeljnih pravic,“ pravi direktorica agencije FRA [Sirpa Rautio](#). „Po vsej EU so pravice žensk do dostojanstva, varnosti in enakosti še vedno velikokrat kršene. Kadar se zloraba normalizira, skriva ali prezre, to kaže na sistemsko nespoštovanje pravic. Države članice imajo jasno opredeljene obveznosti, da preprečujejo nasilje, ščitijo žrtve in zagotavljajo dostop do pravnega varstva, te ugotovitve pa kažejo, da je treba še zelo veliko storiti.“

Večina primerov nasilja se pogosto ne prijavi. Fizično ali spolno nasilje, ki so ga povzročili njihovi partnerji, je policiji prijavilo samo 6,1 % žensk, za prijavo nasilja, kjer povzročitelji niso njihovi partnerji, pa se je odločilo le 11,3 % žensk. Kot najpogostejše razloge, zakaj nasilja ne prijavijo, navajajo, da jih je sram, imajo občutek, da so same krive za to, ali ne zaupajo policiji. K temu prispevata še neozaveščenost in slab dostop do podpornih mrež.

„Če ženske ne morejo zaupati institucijam, da jih bodo zaščitile, se moramo vprašati, kaj je treba spremeniti, in ne kaj več bi morale storiti ženske,“ meni direktorica inštituta EIGE [Carlien Scheele](#). „Te ugotovitve so izhodišče za vlade: preprečevanje, zgodnje ukrepanje, specializirane storitve, ki upoštevajo vidik spola in so osredotočene na žrtve, morajo postati standard in ne smejo biti le na izbiri.“

Nekatere ključne ugotovitve iz poročila:

- **spolno nasilje in privolitev:** za spolno nasilje je pogostejše značilno, da oseba v to ni prostovoljno privolila, kot pa da je bila uporabljena fizična sila. Za ženske je verjetnost za posilstvo skoraj dvakrat večja zaradi prisile ali nezmožnost izavitve, kot zaradi odkrite uporabe fizične sile;
- **ekonomsko in psihološko nasilje v intimnopartnerskem razmerju sta pogosta, a manj vidna:** psihološko nasilje svojega partnerja je doživelo 29,9 % žensk. To vključuje poniževanje, ljubosumje, ustrahovanje ali nadzorovanje. Pri 12,7 % žensk se to dogaja pogosto. Ob dodatnih zastavljenih vprašanjih se je izkazalo, da je ekonomsko nasilje svojega partnerja doživelo 20,3 % žensk, na primer da niso smele delati in da niso imele nadzora nad družinskimi financami;
- **intimnopartnersko nasilje ima hude posledice za življenje žensk:** 9,8 % je utrpelo fizične poškodbe s strani partnerja, 9,6 % pa je utrpelo duševne posledice. Posledično je moralo 17,6 % žensk izostati z dela, 30,8 % pa jih zaradi partnerjevega nasilja ni moglo opravljati gospodinjanskega dela. Da bi se spopadle s posledicami, se ženske pogosto zatekajo k zdravilom (25,8 %) in alkoholu ali drogam (17,1 %);
- **nasilje v otroštvu in njegove trajne posledice:** 32,9 % deklet je izkusilo fizično ali psihološko nasilje svojih staršev. To lahko povzroči sklenjeni krog nasilja, saj je za ženske, ki so v otroštvu utrpeli spolno nasilje, od tri- do štirikrat večja verjetnost da bodo žrtve spolnega nasilja v odrasli dobi;
- **z digitalizacijo se zlorabe še povečujejo:** 8,5 % žensk je bilo žrtev spletnega nadlegovanja, 7 % delovno aktivnih žensk pa je bilo žrtev spolnega nadlegovanja na spletu. Pri 10,2 % žensk je njihov intimni partner spremljal njihovo lokacijo ali ji sledil.

Da bi EU zakonodajo udejanjila v praksi, je okrepila svoj pravni okvir, vključno z direktivo o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter ratifikacijo Istanbulske konvencije na ravni EU. Vendar le zakonodaja ne zadostuje.

V raziskavi so poudarjene jasne prednostne naloge: izboljšati je treba sisteme prijavljanja, ki upoštevajo vidik žrtve in vidik spola; zagotoviti je potrebno dostop do celostne podpore, vključno z zdravstvenim varstvom in specializiranimi storitvami; spolno nasilje ob odsotnosti privolitve mora postati kaznivo dejanje; v pravno varstvo je treba zajeti tudi ekonomsko in psihološko nasilje; okrepiti je potrebno odzive na zlorabe, ki jih omogoča tehnologija; ter vlagati je treba v sisteme za zgodnje preprečevanje nasilja in zaščito otrok ter sisteme, pri katerih se upoštevajo travme.

V tem poročilu so navedene podrobne ugotovitve iz izsledkov raziskave v EU o nasilju na podlagi spola, ki dopolnjujejo [poročilo o ključnih ugotovitvah iz leta 2024](#) o splošni razširjenosti, intimno-partnerskem nasilju in nasilju, kjer povzročitelj ni partner, ter nadlegovanju na delovnem mestu.

Raziskavo so med septembrom 2020 in marcem 2024 skupaj izvedli Eurostat, agencija FRA in inštitut EIGE, pri čemer so opravili več kot 114 000 razgovorov.

Za več informacij se obrnite na:

- FRA: media@fra.europa.eu , tel. št.: +43 1 580 30 642
- EIGE: georgie.bradley@eige.europa.eu, tel. št.: +370 6982 78 26